

Duitse scenario's rondom Russische gastoevoer

[Achtergrond](#) - 21 juli 2022 - Auteur: Marja Verburg

Er stroomt weer gas door pijpleiding Nord Stream 1. De afgelopen anderhalve week was de pijpleiding dicht voor onderhoud en de vrees was dat Rusland de gaskraan niet weer zou openen. Al sinds juni levert Rusland nog maar 40 procent van de normale hoeveelheid. Vanwege de Duitse afhankelijkheid van Russisch gas heeft Rusland met zijn gastoevoer een stevige troef in handen. Duitsland houdt voor de komende maanden rekening met verschillende scenario's.

Geactualiseerd op 21 juli 2022

In het voor Duitsland gunstigste geval gaat Rusland weer de normale hoeveelheid gas leveren. Dan kan Duitsland zijn gasvoorraden voor de winter vullen. Maar dat geldt als zeer onwaarschijnlijk, schreef [nieuwssite Tagesschau](#) woensdag. Rusland heeft de gastoevoer in juni al flink ingeperkt. Als reden daarvoor [noemde Gazprom eerder deze week 'overmacht'](#), volgens deskundigen om onder contractuele verplichtingen uit te kunnen komen. Bovendien zegt Rusland een [gasturbine van Siemens](#) nodig te hebben, die is gerepareerd maar nog niet teruggeleverd. Volgens het Duitse ministerie van Economische Zaken is de turbine niet nodig voor de gasleveranties door Nord Stream 1. Deze signalen uit Rusland wijzen er niet op dat Rusland van plan is het gas weer op maximale capaciteit te laten stromen.

Noodplan Gas

In het voor Duitsland slechtste geval stopt Rusland de gasleveranties alsnog helemaal. Dan stijgen de gasprijzen nog harder en [verwachten deskundigen een recessie](#) in Duitsland. De vraag is of Duitsland zijn gasvoorraden voor de komende winter dan nog op tijd kan vullen. Vier belangrijke Duitse economische instituten hebben berekend dat ook met dit scenario dit jaar geen gastekort dreigt, maar Duitse media wijzen op de onzekere voorwaarden waarop de berekeningen zijn gebaseerd.

De bondsregering heeft vanwege het bij een volledige sluiting dreigende gastekort al een [Noodplan Gas](#) in werking gesteld, dat bepaalt hoe het gas dan moet worden verdeeld. Een gastekort kan vergaande gevolgen hebben voor de

industrie. Het Bundesverband der Deutschen Industrie (BDI) [waarschuwde begin deze week](#) al voor een flinke daling van de productie, stijgende werkloosheid en het mogelijk moeten sluiten van bedrijven of bedrijfstakken.

Deskundigen verwachten niet dat Rusland Nord Stream 1 de komende tijd alsnog sluit: het land heeft het geld dat westerse landen voor het gas betalen hard nodig en deze contractbreuk zou volgens [Tagesschau](#) een "vernietigend signaal" zijn aan andere afnemers van Russisch gas, zoals Turkije en China.

Onzekerheid

De verwachting was woensdag al dat Rusland de gaskraan weer zou openen, meldde onder meer [Die Welt](#) op basis van informatie van betrokken netbeheerders. De gastoevoer door Nord Stream 1 ligt sinds donderdagmorgen [weer op 40 procent](#) van de maximale capaciteit, zoals dat sinds juni al het geval was. Dat komt neer op 67 miljoen kubieke meter per dag. Maar of dat zo blijft, is niet zeker.

Klaus Müller, hoofd van de Bundesnetzagentur die in Duitsland toezicht houdt op de energienetwerken, [waarschuwt vandaag voor te veel optimisme](#) nu Rusland weer gas levert. "We missen 60 procent, waarmee in de contracten met energie-importeurs, in de berekeningen van de industrie en voor particuliere huishoudens eigenlijk rekening was gehouden." Bovendien kan Rusland alsnog besluiten minder gas te laten stromen, aldus Müller. De Russische president Poetin waarschuwde eerder deze week dat Rusland nog maar 30 miljoen kubieke meter gas per dag kan leveren als de Siemens-gasturbine niet terug wordt geleverd. Rusland houdt zo de onzekerheid over gasleveranties voor Duitsland en Europa in stand en kan daarmee politieke druk uitoefenen.

Afhankelijkheid van Russisch gas

Voor Duitsland betekent een beperking van de gastoevoer waarschijnlijk verdere prijsstijgingen en een blijvende dreiging van een energiecrisis. Zuid- en Oost-Duitsland zullen daar als eerste de gevolgen van ondervinden, schreef de [Süddeutsche Zeitung](#). Die regio's zijn het meest afhankelijk van gasdepots die door Gazprom moeten worden gevuld. De Beierse minister-president Markus Söder heeft voor dat geval al opgeroepen tot solidariteit tussen de verschillende Duitse regio's. Dat het zuiden er nadeliger van afkomt dan het noorden "zullen we in geen geval toelaten", aldus Söder.

Hoewel Duitsland sinds het begin van de oorlog in Oekraïne op allerlei manieren probeert de afhankelijkheid van Russisch gas te verminderen - door LNG-deals met landen in het [Midden-Oosten](#) en in [Afrika](#) te sluiten, [kolencentrales te](#)

[heropenen](#) en nog meer in te zetten op [duurzame energie](#) - is het er de komende tijd nog op aangewezen. Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat hoopt het aandeel Russisch gas eind dit jaar te hebben teruggebracht tot 30 procent - voor de oorlog in Oekraïne [was dat nog 55 procent](#).

Ook de Europese Unie houdt er rekening mee dat Rusland geen of veel minder gas gaat leveren, meldt [Der Spiegel](#). "Rusland chanteert ons, Rusland zet energie als wapen in", aldus voorzitter van de Europese Commissie Ursula von der Leyen. De Commissie wil dat de EU-lidstaten de komende maanden hun gasverbruik vrijwillig terugschroeven met 15 procent, maakte Von der Leyen vandaag bekend. Daarvoor hebben ze tot 31 maart 2023 de tijd. Als dat niet lukt, wil de Commissie gasbesparingen verplicht opleggen. Daar moeten de lidstaten wel eerst mee instemmen. Von der Leyen benadrukte dat de EU de problemen aankan als de lidstaten gezamenlijk optreden.

Wenn man die ersten vier Stunden Gasflüsse aus der [#NordStream1](#) auf den Tag hochrechnet, landen wir bei ca. 700 GWh/d & dem Vor-Wartungsniveau von 40%. Aber angesichts der fehlenden 60% & der politischen Instabilität gibt es noch keinen Anlass zur Entwarnung.
[@bnetza](#) [@bmwk](#) <https://t.co/XiYEJViUT4> pic.twitter.com/PIYqyD9r7b

— Klaus Müller (@Klaus_Mueller) July 21, 2022

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel:

<https://duitslandinstituut.nl/artikel/50957/duitse-scenarios-rondom-russische-gastoevoer>